

Az őszibarack titka

Halljátok! Íme, kiment a magvető vetni...

(Mk 4,3)

A kis föld, amit Gazdagréten az ötvenes évek elején vettek, teljesen elhanyagolt volt. A szomszédok keményre taposott ösvényeket jártak ki rajta, hogy lerövidítsék az utat, és szerte sitthegek csúfították az egész kertet. Talaja köves volt, bozós és agyagos, mely utóbbi viszont látszólag igen kedvezett a néhány őszibarackfának. Ugyanúgy kedvezett nekik a déli fekvés, a hegy déli oldala is. Elhanyagoltak voltak, de éltek.

Feltűrték az ingujjukat, és neki-láltak. Az egyik könyvelő volt, a másik tanítónő. Az egészséget azonban a két kis pulya egészséges táplálása miatt csinálták, meg valahogy nekik is kellett hétvégenként az a kis alkotó mozgás. Megálmodták a virágzó kertet, és az tíz év munkájával megvalósult. A sitthegek eltűntek, és velük a föld köves része, a tuskés bozók is velük mentek, és a keményre taposott ösvények felásás után helyet adtak a zöldségeskerteknek. A füves utakat virágok szegélyezték, a kis préselt, vakolt nádfalú házikó mellett sziklakert, a teraszkorláton muskátli. A kertben pedig az öreg őszibarackfákon kívül cseresznye, meggy, körte, alma, naspolya, málna, ribizli, eper, szeder, mogyoró, mandula, és mindenféle zöldséget is megtermett a föld. Az őszibarack volt a kedvencük. Annyi termelt, hogy kihordták a piacra, vagy a zöldségeshez a „nyóckerben”, ahol laktak. Csodájára jártak. A pulyák meg nőttek, mint a bondzombó – ahogy a mondás tartja.

Isten segítségével maguk vetettek és maguk is arattak. Tavasszal külön feladat volt a vetéshez megfelelő minőségű magok felkutatása a piacon. És a termés megmutatta, jól döntöttek-e, vagy rosszul. Minden, ami a kis kertben nőtt, magról származott, vagy palántáról, vagy a fák esetében csemetéről. Egyetlen kivétel volt, a kedvenc, a legnemesebb, az őszibarack. Mivel minden gondozás ellenére az öregek kiöregedtek, pótolni kellett őket. Különleges eset volt. Mivel igen jó minőségűek voltak, megpróbálták magról. Azonban dacára a nemes gyümölcs magjának, az eredmény minden esetben keserűmandula lett, de az sem olyan, mint az a sudár fájuk a

kerítés mellett, aminek az aljából minden évben ki kellett gyomlálni a sok új hajtást. Nem értették, amíg át nem hívták a szomszédot, akivel az évek alatt összebarátkoztak, és az el nem magyarázta nekik, hogy mi is a helyzet. Bár ott voltam a beszélgetésnél mint az egyik pulya, de – az idők távlatából – már csak a lényegét tudom felidézni. Körülbelül így hangzott:

– Hogy van ez, Lajoskám? Szinte mindent, amit elvetünk, magról vetjük, vagy ha nincs időnk otthon, a második emeleten kis poharakban gyökereztetni, akkor palántáról, de ami kinő belőle, mindig az, ami a magot hozta. Ez az egyetlen, ami ilyen fura módon viselkedik. Elszúrunk valamit?

– Tudod, kedves Elek, ez az őszibarack igen különös növény. Igen. Mi is pontosan úgy vagyunk vele, mint ti. Nincs itt semmi olyasmi, amit rosszul csinálnátok. Van egy életerős keserűmandula, ami szórja a magját, és úgy szaporodik, mint a fű, mert neki ez jó föld, ugyanakkor gyümölcse ehetetlen egy olyan lény számára, amilyen mi vagyunk. És van valami igencsak nemes, tápláló, finom termés, aminek nincs elég életereje ahhoz, hogy ilyen körülmények közt, magról szaporodásával ilyen, számunkra tápláló termést hozzon. Ez sokat elmond arról, hogy ha nincs magvetésre lehetőség, akkor is van még lehetőség arra, hogy akár egy vad fa is ilyen termést hozzon, akkor, ha belekerül, megfog és felnő benne mindaz, ami egy másik fa nemes hajtásában is benne van. Olyan ez, mint egy szervátültetés. Nem értjük, de az, aki szeretné, hogy valami éljen, és termése legyen valami másfajta lény táplálására, az biztosítja a megfelelő feltételeket ehhez: felhossa napját, esőt ad stb., ha... Az őszibaracknál ez a „ha” működik rajtunk, azokon, akiknek táplálkozási vágyuk, étvágyuk van erre a finom táplálékra. A többi növény pedig, amely már így születik, vagyis genetikailag a magból és a neki megfelelő feltételekből megkap minden lehetőséget a százszoros terméshez, mint például a málna, talán el sem tudja képzeni, mi is történik itt.

– Akkor, hogy is van ez? – kérdezte apám Lajos bácsit.

– Hát azt, hogy hogyan is van, vagyis honnan ered ez a tulajdonság, nem tudom. Csak azt tudom elmondani, mit is kell tenni ahhoz, hogy az ehetetlen keserűmandulából ilyen csodálatos, bronzos, vérbélű termés legyen. Tudod, jobb, ha mondom egy példát. Olyan ez, mint amikor egy ember élete nagy részét, akár negyven vagy ötven évet azok közt a körülmények közt éli le, ahová született. Eszébe sem jut, hogy másképp is lehet. És akkor váratlanul találkozik valakivel, és az mond valamit, amit meghall, vagy olvas valamit, vagy lát egy filmet, és megért, meglát benne valamit, vagy valami – egy betegség vagy egy tragédia – megakasztja a jól megszokottat, és akkor, váratlanul belekerül valami, ami egész lényét megéri. Mint egy szerelem. Valaki egy pillanatra felébred benne, meglátja magában az életerős hajtást, vagyis a lehetőséget, és ugyanakkor látja saját valóságát is; s a megrázkódtatás pillanatában beoltódik... Hát akkor lehetővé válhat valami változás. Nem, nem az oltón múlik. Ő csak éhes, aki érzi az éhséget, és felismeri a jó táplálék lehetőségét, és megteszi az első lépést, ami ezt a lehetőséget képes kibontakoztatni, hogy természetesen megnyilvánulhasson. Az oltvány megkaphat mindent, ami az erősödéséhez, növekedéséhez szükséges, hiszen az esszenciális genetikai erő rendelkezésére áll, de megfordul, már másra irányul a törekvése, az idegen hajtás mást „lát”, mint a régi. Ehhez azonban be kell kapcsolódnia a vad alany életerős vérkeringésébe, amely még a köves talajon is megél. Ha nem tud bekapcsolódni, kilöködik. De könnyebb genetikailag ilyen növénynek lenni, mint ilyen embernek, mert a növényeknél eleve a fény, a nap hívása felé irányul a természetes törekvés, míg nálunk, embereknél ez általában sajnos nincs így. A lehetőség az embernél is ott van, de nem ez a természetes, hanem az ötven éve megszokott. Persze ha olyan irányultságú, mint nálatok, hogy tündérkertet készítenek a köves pusztából, az egészen más. Ott a magvető és a mag is jó talajra lel.

– Hmmm... – mondta apám elgondolkozva, mert már jócskán elmúlt ötven, majd nagyot sóhajtott

hozzátette: „Magában, Lajoskám egy filozófussal beoltott botanikus veszett el” – aztán szokása szerint, amikor valamiről megvolt a véleménye, de azt meg is akarta tartani, megvakarta a füle tövét, és így szólt:

– No, mondja Lajoskám, akkor mit is kell tenni?

– Rendben, de jó mindjárt az elején tisztáznunk valamit. Van-e most a fa alatt ilyen életerős keserűmandula csemete? – kérdezte Lajos bácsi, miközben körbenézett a kertben.

– Igen van, mivel az idén még nem húzkodtuk ki őket, de van itt egy idősebb is, tavalyi – válaszolta apám.

– No, akkor nézzük! Igen. Ez itt megfelelően fejlett már. Látod, itt már el is ágazott. Akkor a következő kérdés az, hogy nálam van-e a szemzőkése? Igen. Itt van a zsebemben. No, most keressünk egy megfelelő hajtást ezen a szép kis bronzoskán. Rendben, ez itt megfelelő. Akkor a következő lépés az, hogy hoztam-e magammal rafiát? Nem, nem hoztam. Nincs otthon egy kicsi? – Még ma is emlékszem összeszűkülő szemére.

– Dehogyan nincs, kedves Lajos, máris hozom – mondta apám, és elment hátra sufnihoz rafiáért.

Amíg apám a rafiáért ment, én csak álltam ott, és figyeltem, hogy mi is lesz ebből, mert észrevettem, hogy rafia lóg ki Lajos bácsi zsebéből. Mintha észre is vette volna a pillantásomat, rám kacintott. Közben ollóval levágta a keserűmandula csemete egyik ágát, majd a vágás alatt T-alakú bemetszést csinált rá, majd visszament az őszibarackfához, és rövid nézelődés után lemetasztett egy kis új hajtást. Majd visszament a mandulához, és késével a vágás mellett kicsit fellazította a kérget, majd a hajtást és a vágást is bekente valamivel, amit nem is tudom, honnan vett elő. A hajtást betolta a kéreg alá, jól megnyomkodta, majd ismét rákent abból a valamiből. Közben apám is visszért.

– No, itt van, Lajoskám – mondta. Hoztam három szálat – és már nyújtotta is Lajos bácsinak, aki az egyiket elvette, és jó szorosan a vágásra tekerte, majd megkötötte úgy, hogy az a valami még egy kicsit le is folyt az ágon.

– No – mondta. Ezzel meglenénk. Most már csak pár hét türelemre van szükség. Ha nem eredne meg, ami elég ritkán szokott velem előfordulni, akkor már te fogod csinálni, hisz láttad, hogyan kell. A többi, a nagyját meg rá kell bízni arra, aki az egészet kitalálta és gon-

dozza, táplálja és növeszti a saját érdekében. Persze azt elvárja, hogy megegyük a bronzoskát, és magunkban tovább finomítva, készüljön belőle valami, ami számára is tápláló gyümölcs lesz.

Apám nem szólt semmit, de hogy mit gondolt, azt nem tudom, hiszen a leglényegesebb részről nem volt ott. Megköszönte Lajos bácsinak a segítséget, és a kapuban elbúcsúztak. Csak arra emlékszem, hogy a művelet még egy sor másikkal folytatódott, hiszen öntözni kellett, mert a nyár száraz volt, egy idő után le kellett venni a kötést, igazítani kellett a másik ágon is valamit, majd átültetni az új fát a helyére. Szóval ősz lett, mire minden a helyére került, és még egy-két év, mire megkóstolhattuk az első gyümölcsöt, a termést. Most, így utólag visszagondolva, ezek a még szükséges műveletek összesen sem tettek ki pár óránál többet abból a hosszú, évekig tartó folyamatból, ami magától termőre fordította a kis nemes hajtást.

Akinek van füle, hallja meg az őszibarack titkát!

Farkas István

A rózsalugas

Az esetet dr. Papp Lajos szívsebész még fiatal, éppen csak két éve praktizáló orvosként élte át.

– Pécssett, az intenzív osztályon dolgoztam, s egyedül láttam el szolgálatot egy olyan helyen, ahol 28 súlyos állapotú beteget kezeltünk. A belgyógyászat éppen leköszönő osztályvezetője, mielőtt elment volna, felhívta a figyelmemet egy idős, infarktusos betegre, akit már hét alkalommal kellett újraéleszteni. S milyen egy fiatal orvos, aki bizonyítani akar? Meg akartam mutatni, hogy ilyen helyzetben is lehet segíteni, s bújni kezdtem a könyveket.

A következő napon éjjel tájban szólnak a nővérek: „Jöjjön, doktor úr, mert ismét ’meghalt’ a beteg.” Újraélesztettük, de másnap minden ugyanígy megismétlődött, sőt még az azután is a következő napokon is. Be kellett látnom, ez a bácsi valóban felvett egy nagyon rossz „szokást”, ugyanis éjjel és kettő között minden éjjel „meghalt egy kicsit”. Már akkoriban is defibrillátorral végeztük az újraélesztést:

amikor láttuk, hogy reagál a szív, megütöttük, és máris visszajött a keringés. Mindemellett természetesen hatszor-hétszer mellkasnyomást is alkalmaztunk. Csakhogy a sokadik beavatkozás után már összetörtük a bácsinak a szegycsontját, a bordáit, pirosra égettük a bőrét a két defibrillátorlapáttal, szegénynek.

Akkor került hozzánk betegként a Pécsi Orvostudományi Egyetem híres professzora, Romhányi György korbonctanász, aki – miután kiderült, hogy csak megsérült a válla, és nincs szívinfarktusa – könyörgött, hadd maradjon, mert ámbár sok beteget látott már, de olyat egyet sem, aki minden éjjel visszatér a halálból.

Lefektettük a „meghalós” bácsi mellé, s ő minden újraélesztés után odaült az ágya szélére, kifaggatta, s lejegyezte, amit az öreg mondott. Am a beteg váratlanul jobban érezte magát, s amikor már három napon át sem történt semmi, a professzor hazafelé készülődött, átadta nekem a feljegyzéseit.

Beleolvastva a szöveg feléig sem jutottam, s nagyon fölháborodtam. Azonnal odamentem a bácsihoz, hogy mondja el nekem is, amit tapasztalt.

„Édes fiam – kezdte az öreg –, borzasztó, amit velem műveltetek. Megsütöttetek, bűdös szagot árasztottam, mindenem fájt, kiabáltatok, de amikor meghaltam, minden gyönyörű lett. Megszűnt a fájdalom, és csodálatos boldogságérzés öntött el.”

Az utolsó szavait hallva lecsaptam rá, s türelmetlenül nekszegeztem a kérdést: „Ide figyeljen! Maga tizen-négy alkalommal kapott lehetőséget az Úristentől arra, hogy ott maradjon abban a szebb, boldogabb világban, akkor mi a csudának jött vissza?”

Amit akkor válaszolt, orvosi pályafutásom legfontosabb tanítása: „Édes fiam, nem maradhattam, mert nincs, aki megmetssze a rózsalugasomat.” Nem az unoka, még csak nem is a család, hanem a FELADAT tartotta életben.

Forrás: Györgyfalvi lap, 2020. okt. 24.